

A-21001 Seat No. _____
Third Year B. A. (Non CBCS) Examination
February – 2016
Hindi Compulsory
(New Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

- 1 'रश्मिरथी' में दिनकरजी ने तत्कालीन समाज की समस्या को उजागर किया 20
है । इस कथन को समझाइए ।

अथवा

- 1 दिनकरजी के व्यक्तित्व पर प्रकाश डालते हुए 'रश्मिरथी' के उद्देश्य पर 20
प्रकाश डालिए ।

- 2 उपन्यास कला के तत्वों के आधार पर 'गबन' उपन्यास की समीक्षा कीजिए । 20

अथवा

- 2 प्रेमचन्दजी लिखित 'गबन' उपन्यास के आधार पर जालपा का चरित्र-चित्रण 20
कीजिए ।

- 3 किन्हीं दो पर टिप्पणियाँ लिखिए : 20

- (1) 'रश्मिरथी' का नामकरण
- (2) 'रश्मिरथी' का काव्यस्वरूप
- (3) 'गबन' उपन्यास की 'रतन'
- (4) 'गबन' उपन्यास की मुख्य समस्या ।

- (1) મગર, આજ જો કુછ દેખા, ઉસસે ધીરજ હિલતા હૈ,
મુઝે કર્ણ મેં ચરમ વીરતા કા લક્ષણ મિલતા હૈ ।
બઢતા ગયા અગર નિષ્કંટક યહ ઉદ્ભટ ભટ બાંલ,
અર્જુન ! તેરે લિએ કભી યહ હો સકતા હૈ કાલ !

અથવા

- (1) ‘આજ્ઞા હો તો અબ ધનુષ ધરૂ, રણ મેં ચલકર કુછ કામ કરૂં,
દેખૂં હૈ કૌન પ્રલય ઉતરા જિસસે ડગમગ હો રહી ઘરા ।
કુરુપતિ કા વિજય દિખાઠ મેં
યા સ્વયં વીરગતિ પાઠ મેં ।’
- (2) ઝૂઠ હૈ, બિલ્કુલ ઝૂઠ ! તુમ ચાહે ઝૂઠ બોલો, તુમ્હારા મુઠ્ઠ સાફ કહે દેતા
હૈ, યહ બહાના હૈ, ચરસ ગાંજા, ઇસી ટોહ મેં ગએ થે તુમ । મેં એક ન
માનૂંગી ।

અથવા

- (2) એસે પુરુષ કો દેવતા સમજના ચાહિએ । યહાં તો એક સ્ત્રી મરી નહીં કી
દૂસરા બ્યાહ રચા ગયા । તીસ સાલ અકેલે રહના સબકા કામ નહીં હૈ ।

5 (અ) નિમ્નલિખિત વિષયોં મેં સે કિસી એક વિષય પર નિબન્ધ લિખિએ :

12

- (1) આર્થિક વિશ્વમંદી કી ખીંસ
- (2) વિદ્યાર્થી ઓર અનુશાસન
- (3) બેરોજગારી કી સમસ્યા
- (4) મેરા પ્રિય સાહિત્યકાર

(બ) નિમ્નલિખિત ગદ્યાંશ કા હિન્દી મેં અનુવાદ કીજિએ :

8

એક સારા નાગરિકના જરૂરી કર્તવ્યો શાં છે ? એક સારા નાગરિક રૂપે મારું
કર્તવ્ય મારા દેશ પ્રત્યેની વફાદારી છે. એવા ઘણા લોકો છે જે બીજા દેશો
પાસેથી સોનુ લે છે અને પોતાના દેશ પ્રતિ દ્રોહ કરે છે. આપણા દેશમાં
કાયદો અને વ્યવસ્થા જાળવી રાખવા માટે મારે હંમેશાં મારા દેશની મદદ
કરવા તૈયાર રહેવું જોઈએ.